

Asia: VN/31464/2023

Lausuntopyyntö ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen toiminnasta perittävistä maksuista annettujen valtioneuvoston asetusten muuttamisesta

Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen avoimen korkeakouluopetuksen enimmäismaksu

Lausuntonne yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen avoimen korkeakouluopetuksen enimmäismaksun korottamisesta 45 euroon opintopisteeltä (nykyisin 15 euroa/opintopiste). Jatkossakin korkeakoulu voi päättää myös tätä matalammasta hinnoittelusta tai täysin maksuttomasta tarjonnasta.

Itä-Suomen yliopisto kannattaa enimmäismaksun korottamista 45 euroon opintopisteeltä. Yliopisto näkee tärkeänä sen, että yliopisto voi autonomiansa puitteissa päättää myös enimmäismaksua alemmasta hinnoittelusta.

Lisääajan hakemista ja uudelleenkirjautumista koskevat maksut yliopistoissa

Lausuntonne yliopistojen maksuasetukseen ehdotetuista em. muutoksista.

Ehdotus on kannatettava korkeakouluopiskelijoiden yhdenvertaisuuden edistämisen näkökulmasta. Hakemusmaksun käyttöönoton vaatimien prosessi- ja tietojärjestelmämuutosten vuoksi käyttöönoton siirtämistä vuoden 2025 alkuun olisi hyvä harkita.

Avoimen korkeakoulutuksen tarjontaan ja maksullisuuteen liittyvät kehittämistarpeet

Muu palautteenne ehdotuksista? Mitä muita kehittämistarpeita näette liittyvän avoimen korkeakoulutuksen tarjontaan ja maksullisuuteen?

Maksuasetuksen 4 §:n 4 momentissa säädetään kelpoisuuskokeista perittävistä maksuista. Yliopisto katsoo, että 3 kohdan mukainen 500 euron enimmäismaksu on kohtuuttoman pieni suhteessa kuluihin, joita kelpoisuuskokeen järjestämisestä voi yliopistolle aiheutua ja kohtuuttoman pieni verrattuna lääketieteen alan kelpoisuuskoemaksuihin (2200 / 2400 euroa).

Vaikutusarviontia tarkentavat kysymykset korkeakouluille

1. Kuvatkaa korkeakoulunne nykyinen avoimen korkeakouluopetuksen hinnoittelukäytäntö.

Nykyisessä hinnoittelussa yksittäisen opintojakson maksu 15 €/opintopiste. Kaikki opinnot ovat samanhintaisia, vaikka opintopisteen tuotantokustannukset vaihtelevat.

Yhteistyöoppilaitoksille maksut ovat alhaisemmat (yhteistyöoppilaitoksen itse järjestämä lähiopetus 4€/op tai 9€/op). Hinnoittelu perustuu yhteistyösopimukseen ja siihen, että yhteistyöoppilaitos vastaa omalta osaltaan opiskelijoiden ohjauksesta ja opintojen markkinoinnista sekä saavutettavuudesta

Joillekin kohderyhmille opinnot ovat olleet myös maksuttomia (kuten toisen asteen yhteistyön sopimusoppilaitos opiskelijat, tilapäisen suojelun status).

2. Miten arvoitte asetusmuutoksen vaikuttavan hinnoittelukäytäntöönne?

Itä-Suomen yliopistossa opetuksen toteuttavat ainelaitokset, joten hinnoittelun pohjana Jatkuvan oppimisen keskuksessa on opetuksen järjestämiseen liittyvät tuotantokustannukset pl. opetus. Hinnoittelun pohjaksi tehdään tarkempaa analyysiä. Hinnoittelukäytännön ennakoidaan muuttuvan siten, että yksittäisen opintomaksun rinnalle tulee erilaisia maksuluokkia (kokonaisuusmaksu, maksullinen erillinen opiskeluoikeus, pienet osaamiskokonaisuudet/teemakokonaisuudet).

3. Miten arvioitte asetusmuutoksen mahdollistaman uuden enimmäismaksun vaikuttavan avoimen korkeakouluopetuksen tarjontaanne eri koulutusaloilla? Mille uusille aloille arvioitte enimmäismaksun nostamisesta johtuen käynnistävänne avointa korkeakouluopetustarjontaa?

Itä-Suomen yliopistossa on jo nyt varsin laaja tarjonta. Tarjonnan laajentamisessa keskeistä on, tunnistetaanko uusia kohderyhmiä, joille avoimina yliopisto-opintoina tarjottava koulutus voisi toimia ammatillisen osaamisen täydentämisenä/ajantasaistamisena.

Uusia aloja, joilla ei tällä hetkellä ole avoimia yliopisto-opintoja ja joille on kysyntää, ovat eräät lääketieteen alan opinnot, tekniikan ala sekä logopedia. Mainituilla aloilla on myös vahva työelämärelevanssi.

Avoimessa yliopistossa on tarjolla syventäviä opintoja vähäisesti. Syventävissä opinnoissa löytyisi sellaista tarjontaa, joka voisi olla relevanttia osaamisen täydentämisen/uudistamisen näkökulmasta.

4. Mitä vaikutuksia arvioitte enimmäismaksun nostamisella olevan avoimen väylän opintoihinne / polkuopintoihinne (esim. suoritusmäärät, kriteerit, hinnoittelu)?

Itä-Suomen yliopistossa on käytössä avoimen yliopiston väyläopintojen maksujen palautus ensikertalaisille. Kuitenkin maksujen korotuksen ennakoidaan vaikuttavan opiskelijamääriin laskevasti, erityisesti avoimen yliopiston väylissä, joissa kriteerit vaativat opintoja on esim. 60 op.

Makkonen Soili
Itä-Suomen yliopisto